

آشنایی با
هنر پرسشگری سقراطی
بر اساس مفاهیم و ابزارهای تفکر انتقادی

د. چارل پل، لیندا الدر
ترجمه‌ی پیام یزدانی

نشر اختران

سرشناسه	پل، ریچارد Paul, Richard
عنوان و نام پدیدآور	: آشنایی با هنر پرسشگری سقراطی - بر اساس مفاهیم و ابزارهای تفکر انتقادی / لیندا الدر، ریچارد پل؛ مترجم پیام یزدانی
مشخصات نشر	: تهران: اختران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۲ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵. م. س.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۷-۱۸۵-۲
فهرست‌نویسی	: فیبا.
یادداشت	: عنوان اصلی: <i>The thinker's guide to the art of Socratic questioning: based on critical thinking concepts & tools</i> , 2016
موضوع	: پرسشگری Questioning
موضوع	: سقراط ۴۶۹-۳۹۹ ق. م.
موضوع	: تفکر انتقادی critical thinking
سناسه	: الدر، لیندا. ۱۹۶۳ Elder, Linda
شبه افزوده	: یزدانی، پیام، ۱۳۴۷ - ، مترجم.
رده‌بندی شگره	: ۳۹۰ - ف۸۰پ / ۱۰۲۷/۴۴ LB
رده‌بندی دیویر	: ۳۷۱/۱
شماره کتابشناسی	: ۵۳۰۱۲

نشر اختران

با تشکر از دکتر اکبر سلطانی مسئول گروه تفکر و ادب ابن سینا

آشنایی با هنر پرسشگری سقراطی
بر اساس مفاهیم و ابزارهای تفکر انتقادی

لیندا الدر، ریچارد پل
ترجمه‌ی پیام یزدانی
طرح جلد: ابراهیم حقیقی
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی بهمن

کارگر جنوبی، روانمهر، پ ۱۵۲، ط ۱، تلفن: ۰۶۶۴۱۰۳۲۵ و 090Akhtaran فروشگاه: ۰۶۶۴۱۱۴۲۹
info@akhtaranbook.ir - www.akhtaranbook.ir - instagram.com/akhtaranpub

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۷-۱۸۵-۲
همه‌ی حقوق محفوظ است

بها: ۲۴۰۰۰ تومان

فهرست

- ۹.....سخنی با خواننده.....
- ۱۱.....مقدمه.....

بخش اول

- ۱۵.....سینه‌بندی پرسش‌های سقراطی.....
- ۱۶.....پرسش‌های مربوط به مؤلفه‌های تفکر.....
- ۲۰.....پرسش‌های مربوط به کیفیت استدلال.....
- ۲۴.....فهرست پرسشی - ششگری سقراطی.....
- ۲۷.....چهار جهت رای بررسی تفکر.....
- ۲۹.....سه نوع پرسش.....
- ۳۰.....پرسش‌های تک‌نظم، بی‌نام و محل مناقشه.....
- ۳۴.....پرسش در مورد پرسش اساسی پرسش‌های پیشانند.....
- ۳۵.....طرح پرسش‌های پیچیده‌ی میادرسای.....

بخش دوم

- ۴۱.....متن چند گفت‌وگوی سقراطی.....
- ۴۳.....بررسی ذهن و طرز کار آن.....
- ۵۲.....کمک به دانش‌آموزان در نظم‌بخشی به اندیشه‌ها برای نگاشتن.....
- ۵۷.....کمک به دانش‌آموزان برای تفکر عمیق در مورد مفاهیم بنیادی.....
- ۶۳.....کمک به دانش‌آموزان برای تفکر جدی در مورد مسائل پیچیده‌ی اجتماعی.....

بخش سوم

- ۷۱.....فوت‌وفن پرسشگری سقراطی.....
- ۷۱.....سه نوع گفت‌وگوی سقراطی.....
- ۷۱.....گفت‌وگوی خودانگیخته یا ازپیش طراحی نشده.....
- ۷۳.....گفت‌وگوی کاوشگرانه.....
- ۷۵.....گفت‌وگوی متمرکز.....

- ۷۹..... ابراز کنجکاوی درباره‌ی حقیقت و معنا
- ۸۱..... منشأ باورهای دانش‌آموزان
- ۸۴..... رهنمودهای کلی برای پرسشگری سقراطی

بخش چهارم

- ۸۷..... کارکرد پرسش در تفکر، آموختن، و آموزش دادن
- ۸۷..... آموزگار در مقام پرسشگر
- ۸۸..... درک مطالب درسی به صورت نظامی به هم پیوسته و مرتبط با زندگی
- ۹۱..... تفکر بر اثر پرسش برانگیخته می‌شود

بخش پنجم

- ۹۵..... سقراط، روش سقراطی، و تفکر انتقادی
- ۹۵..... تعریف پرسشگری سقراطی
- ۹۷..... درباره‌ی سقراط
- ۹۹..... فضیلت‌های فکری در سقراط
- ۱۰۱..... ماهیت نظام‌مند روش سقراطی
- ۱۰۲..... محور قرار دادن فرایند دیالکتیک در کار آموزش
- ۱۰۲..... میراث تاریخی سقراط
- ۱۰۳..... مفهوم تفکر انتقادی
- ۱۰۵..... آنچه تفکر انتقادی وارد پرسشگری سقراطی می‌کند

پیوست‌ها

- ۱۰۷..... یک: الگوهای آموزشی برای گفت‌وگوی سقراطی
- ۱۱۱..... دو: تحلیل یکی از مکالمات سقراط: «یوتیفرو» اثر افلاطون
- ۱۲۸..... سه: باز هم درباره‌ی سقراط
- ۱۳۳..... واژه‌نامه

سخنی با خواننده

بعید است کسی بتواند متفکر انتقادی خوبی باشد بی آنکه اهل پرسشگری عمیق باشد. و در میان اهل پرسشگری، کامل عیارتر از سقراط بعید است بتوان کسی را تصور کرد. کسی که به واقع دلبسته‌ی تفکر انتقادی باشد به پرسشگری نیز علاقه‌مند خواهد بود؛ و طبیعی است که آموختن شیوه‌ی سقراطی آغازگر چنین راهی باشد.

برای آموختن از سقراط طبعاً باید مؤلفه‌های شیوه‌ی او را بشناسیم و کاریست آن‌ها را تمرین کنیم. بدون شناخت این مؤلفه‌ها نمی‌توان راهبردهایی را که شالوده‌ی پرسشگری به شیوه‌ی سقراطی است عمیقاً درک کرد. شیوه‌ی سقراطی را باید در زمینه‌ی مقتضی قرار داد. در این زمینه‌مندسازی روحیه‌ی پرسشگری به شیوه‌ی سقراط مهم‌تر از نحوه‌ی بیاز آن است.

در این کتاب راهنما، مؤلفه‌های پرسشگری سقراطی واکاوی شده و در کنار آن نمونه‌هایی از کاریست این شیوه در مقاطع مختلف آموزشی (از ابتدایی تا متوسطه) به دست داده شده است.

برای آغاز ممارست در پرسشگری سقراطی، کار را با مقدمات تفکر انتقادی آغاز می‌کنیم (بخش اول)، سپس نمونه‌هایی از گفت‌وگوی سقراطی می‌آوریم (بخش دوم)، و بعد به سراغ فوت‌وفن گفت‌وگو سقراطی می‌رویم (بخش سوم). در بخش چهارم و پنجم نیز به اهمیت پرسشگری در آموزش، میراث سقراط، و پیوند پرسشگری سقراطی با تفکر انتقادی پرداخته‌ایم. با پرسشگری به شیوه‌ی سقراط - تعمق در باورهای آدمی و علت این باورها - به تدریج درمی‌یابید که احاطه‌ی بیش‌تری بر نحوه‌ی تفکر خود و همچنین تفکر دیگران دارید. در مورد خود و شاگردان‌تان شکیبایی به خرج بدهید. مهارت در پرسشگری سقراطی زمان می‌برد، اما ارزشش را دارد.

امیدواریم این راهنما در مهارت‌یابی در هنر پرسشگری عمیق برای شما و شاگردان‌تان مفید واقع شود.